

Брюксел, 23 февруари 2026 г.
(OR. en)

6343/26

SOC 84
EMPL 35

БЕЛЕЖКА

От: Председателството
До: Комитета на постоянните представители/Съвета

Относно: Прекъсване на цикъла на бедността: разработване на ориентирани към човека услуги за подпомагане и активизиране
– *Обмен на мнения*

Приложено на делегациите се изпраща бележка с насоки от председателството по посочената по-горе тема с оглед на обмена на мнения на заседанието на Съвета (EPSCO) на 9 март 2026 г.

**ПРЕКЪСВАНЕ НА ЦИКЪЛА НА БЕДНОСТТА: РАЗРАБОТВАНЕ НА
ОРИЕНТИРАНИ КЪМ ЧОВЕКА УСЛУГИ ЗА ПОДПОМАГАНЕ И АКТИВИЗИРАНЕ**

Прекъсване на цикъла на бедността

През 2025 г. в своята реч за състоянието на Съюза председателят Фон дер Лайен потвърди дългосрочната визия на Съюза, като подчерта, че Съюзът ще представи своя план за подпомагане на изкореняването на бедността до 2050 г.¹ Постигането на тази основна цел в Съюза е поставено под въпрос от продължаващия натиск, свързан с разходите за живот, макроикономическите предизвикателства и финансовата несигурност.

Дългогодишните предизвикателства, като например бедността сред работещите, нарастващите ограничения по отношение на жилищното настаняване и финансовата достъпност, както и значителният брой семейства с деца, живеещи в бедност, илюстрират многоизмерния характер на този проблем. Това подчертава необходимостта от по-всеобхватни и ефективни ответни мерки на политиката. Тези мерки включват не само предоставяне на подходящо подпомагане на доходите на нуждаещите се, но и засилване на активното приобщаване и достъпа до основни услуги. Бедността на ранен етап от живота продължава да оказва дълбоко и трайно въздействие както на индивидуално, така и на обществено равнище, като води до неравенство в социалното участие и същевременно засилва предаването на неравностойното положение между поколенията. Поради това се нуждаем от по-силни превантивни механизми, за да намалим на първо място вероятността хората да изпаднат в бедност и едновременно с това да се справим с бедността между поколенията.

Разработване на ориентирани към човека услуги за подпомагане и активизиране

Услугите за подпомагане и активизиране, които са ориентирани към човека, се оказаха ефективни начини за справяне със социалните неравенства и за овластяване на хората да развият пълния си потенциал.

¹ Реч за състоянието на Съюза от 2025 г.

Увеличаването на инвестициите в интегрирани, висококачествени и обезпечени с достатъчно ресурси услуги за подпомагане, включително услуги за социално приобщаване (например социална работа, съвети, напътстване, наставничество, психологическа подкрепа, рехабилитация) и други общи услуги за подпомагане, включително образование и грижи в ранна детска възраст, здравеопазване, дългосрочни грижи, образование и обучение и жилищно настаняване, са от съществено значение за справяне със структурните фактори за бедността, както и за прекъсване на цикъла на неравностойното положение.

От ключово значение е да се даде приоритет на политиките, които улесняват ранното ангажиране и персонализираната помощ, включително индивидуални оценки на уменията, професионално ориентиране и целенасочени възможности за обучение или преквалификация, съобразени с нуждите на пазара на труда. За да бъдат ефективни политиките за активизиране, от съществено значение е те да бъдат разработени съобразно целите, способностите и социалния контекст на отделния човек, като се признава, че самоопределението, социалните връзки и самоефективността са от съществено значение за прекъсването на цикъла на изключване. Като се поставя фокус върху отделния човек, се насърчава и достойнството, автономността и избора.

Успоредно с това преодоляването на бедността с нейната комплексност изисква сътрудничество между секторите — като например социалните услуги, здравеопазването, образованието, заетостта и жилищното настаняване, като на хората се осигурят безпрепятствени пътища за достъп до това, от което се нуждаят „под един покрив“, или чрез координирани системи за насочване. По-специално, укрепването на връзките между системите за социална закрила и публичните служби по заетостта е от съществено значение, наред със стимулите, които правят прехода към работа финансово жизнеспособен и устойчив. Такива благоприятстващи подходи не само подкрепят интеграцията на пазара на труда, но и допринасят за по-широко социално участие, равни възможности и социално сближаване.

Освен това ангажирането на местни организации, групи за партньорска подкрепа и местни участници спомага да се гарантира, че услугите са съобразени с нуждите, целенасочени и достъпни. Общностните модели също така насърчават взаимната подкрепа и социалния капитал, които са ключови фактори за устойчивото приобщаване.

За да се постигнат максимални резултати, интервенциите трябва да изградят доверие, да намалят интернализираната стигма и да повишат капацитета за справяне, така че да се постигнат ефективни социални резултати в съответствие с екологичния и цифровия преход.

Първата по рода си „Стратегия на ЕС за борба с бедността“, предвидена за първата половина на 2026 г., се очаква да укрепи и подчертае значението на ориентираните към човека услуги за подпомагане и активизиране. Въпреки че е постигнат известен напредък по отношение на целта за намаляване на бедността до 2030 г., общият темп остава бавен. Бедността продължава да засяга непропорционално жените, семействата с деца и хората в уязвимо положение, което подчертава спешната необходимост от по-съгласувани, целенасочени и ориентирани към бъдещето действия. Наложително е политиките да бъдат ефективни, да допълват корективните услуги и да обхващат ориентираните към превенция подходи. Засилената съгласуваност и координация на политиките както на равнището на ЕС, така и на национално и регионално равнище, включително чрез европейския семестър, са от съществено значение, за да се гарантира, че никой няма да бъде изоставен.

Цел на обмена на мнения

Предвид посоченото по-горе министрите се приканват да обменят мнения относно ефективните политики за прекъсване на цикъла на бедността, с особен акцент върху ролята на ориентираните към човека услуги за подпомагане и активизиране. Дискусията има за цел да улесни проучването на прехода от чисто парични ползи към цялостна и подкрепяща персонализирана помощ и услуги за подпомагане в натура. В този контекст министрите могат да обмислят как системите за социална закрила и услугите за активизиране могат да бъдат по-добре приведени в съответствие с автономността, социалното приобщаване и заетостта.

Въпроси за обсъждане

Във връзка с изложеното по-горе министрите се приканват да обмислят следните въпроси:

- 1. Какви мерки прилагате, които ефективно са укрепили ориентираните към човека услуги за подпомагане и активизиране с цел предотвратяване на бедността и/или социалното изключване;*
 - 2. Как ориентираните към човека политики за подпомагане и активизиране могат да бъдат включени в предстоящата първа по рода си стратегия на ЕС за борба с бедността?*
-